

	Силабус освітнього компоненту (ОК) « Політичні системи та режими » Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки Спеціальність: 052 Політологія Освітня програма: Політологія (мова навчання – українська) Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський) Рік навчання: 2026-2027 Семестр: 4
---	--

Структурний підрозділ	Кафедра політології та філософії, історичний факультет
Викладач: 	ПІБ: Вонсович Сергій Геннадійович Посада: професор кафедри політології та філософії Вчений ступінь: доктор політичних наук E-mail: vonsovych.sergiy@kpnu.edu.ua Робоче місце: навчальний корпус №2 (вул. Татарська, 14), кафедра політології та філософії. Профайл викладача: https://politkaf.kpnu.edu.ua/vonsovych-serhij-henadiyovych/ URL: https://scholar.google.com/citations?user=lcTc4RcAAAAJ&hl=uk URL: https://orcid.org/my-orcid?orcid=0000-0001-9657-0902
Лінк на освітній контент дисципліни	https://moodle.kpnu.edu.ua/course/view.php?id=10030
Статус дисципліни	обов'язковий освітній компонент професійної підготовки
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС / години	5 кредитів ЄКТС / 150 год.
Мова викладання	Українська
Форми навчання	Очна, заочна.
Політика дисципліни	<u>Академічна доброчесність.</u> Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її не зарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. URL: https://integrity.kpnu.edu.ua/ Використання здобувачами вищої освіти в освітньому процесі інструментів ШІ чітко визначено “Положенням про використання штучного інтелекту в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка”, введено в дію наказом в.о. ректора від 02 вересня 2026 р., № 144-ОД. URL: https://drive.google.com/file/d/1eDvHgbvZUYojWNwNwkIED66qGDPPpHrB/view <u>Відвідування занять.</u> Очікується, що всі студенти відвідують лекційні та семінарські заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом. «Положення про організацію освітнього процесу в КПНУ імені Івана Огієнка»

	URL: https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view <u>Неформальна освіта</u>. Визнання КПНУ ім. І. Огієнка результатів навчання, здобутих шляхом формальної або інформальної освіти регламентовано «Положенням про результати навчання, здобутих шляхом формальної або інформальної освіти». URL: https://drive.google.com/file/d/19GCSM3y-K496gs8RQJp0mO9FjUJumB4T/view
Що будемо вивчати?	Види та типи політичних систем та режимів, політичний устрій найбільш типових за своїм політичним устроєм країн. Залежність політичного режиму від соціально-економічних умов, рівня культури та історичних традицій. Теоретичні і прикладні проблеми становлення і трансформації політичних систем і режимів. Аналіз основних моделей і концепцій політичних систем та режимів, що існують у сучасній політичній науці. Найважливіші закономірності розвитку політичної системи і режимів в Україні.
Чому це треба вивчати?	Навчальна дисципліна спрямована на формування наукових уявлень про політичні системи і режими сучасності; відображення стійкої системи наукових понять і категорій, що використовуються для розкриття глибинних сутнісних зв'язків і відносин у політичній сфері, взаємозв'язків політичної системи з економічною, соціальною, інформаційною, духовною підсистемами, а також у взаємозв'язку політичної системи із соціальною системою..
Яких результатів можна досягнути?	Очікувані результати навчання з дисципліни: ПРН 08 Вміти використовувати базовий категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки ПРН 12 Вміти аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.
Як можна використати набуті знання та уміння?	ОК сприяє формуванню у студентів таких компетентностей: Інтегральна компетентність Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у політичній сфері, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням теорій та методів політичних наук. Загальні (фахові) (ЗК) : ЗК 01 Знання предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 04 Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань / видів економічної діяльності). ЗК 05 Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології. ЗК 06 Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. Спеціальні (фахові) компетентності спеціальності (СК): СК 01 Здатність використовувати категорійно-поняттєвий та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки. СК 02 Здатність застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки. СК 03 Здатність описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах. СК 04 Здатність застосовувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології, порівняльної та прикладної політології, міжнародних та глобальних студій у фаховій діяльності. СК 05 Здатність аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування. СК 06 Здатність аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні. СК 07 Здатність застосовувати теорії та методи прикладної політології, політичних комунікацій, спеціальних політологічних дисциплін у професійній діяльності. СК 08 Здатність конструювати дизайн, розробляти програму та виконувати політологічні дослідження з використанням сучасних методів, технологій та інструментарію політичного аналізу.

	СК 09 Здатність презентувати результати теоретичних і прикладних досліджень для фахівців та нефаківців. СК 12 Здатність до розробки та реалізації проектів у професійній діяльності із застосуванням сучасного інструментарію.
Зміст дисципліни	Предмет, структура та основні поняття курсу. Сутність, структура і функції політичної системи. Класичні і сучасні теорії політичних систем. Держава як інститут політичної системи. Типологія політичних систем. Політичний режим його сутність. Сучасні політичні режими. Недемократичні політичні системи і режими. Динаміка режимів і проблема політичного переходу. Політичні системи і режими демократичного типу. Становлення політичної системи України доби незалежності
Методи навчання	Словесні, наочні методи: лекція (лекція-презентація, проблемна лекція, лекція-бесіда, лекція-дискусія), розповідь, пояснення, бесіда, дискусія, диспут, мозкова атака, робота з першоджерелами, словниками, посібниками, дидактичними матеріалами та іншими джерелами інформації, робота з інтернетними публікаціями та матеріалами вебсайтів, робота за таблицями, створення й демонстрування презентацій.
Інформаційне забезпечення	Основні джерела: Вонсович С.Г. Генеза теорії тоталітаризму (30– 60– ті роки ХХ століття). <i>Анатолій Олексійович Копилов: Особистість у вимірі епохи: Спогади. Дослідження</i> / Кам'янець– Подільський національний університет імені Івана Огієнка; [уклад.: Володимир Дубінський, Валерій Степанков]. Кам'янець– Подільський: Кам'янецьПодільський національний університет імені Івана Огієнка, 2021. Вип. III. С.275– 283. Вонсович С.Г.Європейський вибір України <i>Європа виклики для України</i>: збірник матеріалів Всеукраїнського круглого столу із міжнародною участю (до 100 – річчя від заснування Кам'янець – Подільського національного університету імені Івана Огієнка)/ [редкол.: С.А. Копилов (голова, наук.ред.С.Г. Вонсович (заступник голови) та ін.]. Кам'янець – Подільський: Кам'янець – Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2018. С.28– 31. Організація самостійної пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти – політологів під час вивчення дисциплін політологічного циклу: «Історія зарубіжних політичних вчень», «Політичний аналіз і прогноз», «Загальна теорія політики», «Політична системи та режими», «Технології політичних процесів», «Практична політологія», «Політична транзитологія». Методичні рекомендації [Електронний ресурс] / укл.: С. Вонсович, Т. Сулятицька, В. Чабанов. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2023. 139 с. Зміни політичних режимів і перспективи зміцнення демократії в Україні : монографія / авт. кол.: Г.І. Зеленько (керівник, наук. ред.), Т.А. Бевз, С.Г. Брехаря, М.С. Кармазіна, В.О. Ковалевський, О.Ю. Кондратенко, Н.В. Кононенко, Т.М. Ляшенко, О.М. Майборода, Ю. Ж. Шайгородський. Київ : ППіЕнД ім. І.Ф. Кураса НАН України, 2021. 416 с. Теоретико-методологічні підходи до вивчення суспільно-політичних інститутів та процесів: колективна монографія / за заг. ред.: Юрія Остапця і Маріана Токаря; авт. колект.: С. Асланов, І. Вегеш, М. Вегеш, А. Дербак, М. Зан, Г. Зеленько, Н. Кічера, А. Ключкович, М. Колодій, Г. Кумар, М. Лендшел, Ю. Остапеч, А. Романюк, М. Токар, К. Червеняк, М. Шелемба, Мих. Шелемба; Каф. політ. і держупр.; Ужгород. нац. ун-тет. Ужгород : Поліграфцентр Ліра, 2022. 560 с. Кириченко В.М. Політичні системи світу: кредитно-модульний курс: навчальний посібник. Київ : ЦУЛ, 2020. 218 с.
Обсяг дисципліни (години) та види занять	Лекційні заняття (32 год.), семінарські заняття (28 год.), самостійна робота (90 год.); заочна форма: лекції (12 год.), семінарські заняття (8год.), самостійна робота (130 год.).
Система оцінювання результатів	Основними методами контролю відповідно до критеріїв оцінювання знань здобувачів освіти та ефективності засвоєння ними курсу ґрунтується на таких формах участі студентів у освітньому процесі, які підлягають поточному контролю: виступ з основного

навчання	питання на семінарському занятті, модульна контрольна, самостійна робота. Підсумковою оцінкою є екзамен.				
	Розподіл балів, які отримують студенти				
	Аудиторна робота	Самостійна робота	МКР	Екзамен	Сума балів
	25	10	25	40	100
Критерії оцінювання знань, умінь, навичок студентів на навчальних заняттях	Оцінювання на семінарських заняттях відбувається за 12 бальною системою відповідно до критеріїв визначених «Положенням про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка». URL: https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view				
Поточний контроль	Усне опитування, письмовий контроль, виконання самостійної роботи, модульна контрольна робота				
Підсумковий контроль	екзамен				
Локація	URL: https://kpnu.edu.ua/rozklad-zaniat/				